

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 635/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditsa a zo sudcov Ľubora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 28 T 35/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 T 35/2020 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Okresnému súdu bola 9. decembra 2020 doručенá obžaloba na sťažovateľa pre podozrenie zo spáchania pokračujúceho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) a ods. 4 písm. f) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ktorá je vedená pod sp. zn. 28 T 35/2020.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namietá, že „v uvedenej veci súd nemá dôkaznú núdzu, ale svojou nečinnosťou necháva takmer 2 roky v právnej neistote sťažovateľa, lebo ho neuznal ani za vinného ani ho neoslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry Trnava. V uvedenom prípade nejde ani o skutkovú ani o právnu zložitosť a konajúci súd koná so zbytočnými prietahmi. Tým, že v konaní súdu sú neodôvodnené prietahy, dostáva sťažovateľa do právnej neistoty, ktorá ovplyvňuje jeho ďalší spôsob života. Z prehľadu úkonov nevyplývalo, že by sťažovateľ akýmkoľvek spôsobom sa podieľal na prietahoch v konaní, že by inicioval konania resp. také postupy, ktoré by znemožnili konajúcemu súdu bez zbytočných prietahov dospieť k rozhodnutiu vo veci samej. Ak aj sťažovateľ využil postupy, ktoré pozná Trestný poriadok, ide o právo sťažovateľa, pričom konajúce súdy majú konať bezodkladne a nie s neodôvodnenými prietahmi trvajúcimi takmer 2 roky.“. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a faktickej zložitosti veci, podľa sťažovateľa nemožno jeho vec považovať za právne zložitú. Správanie sťažovateľa možno hodnotiť ako súčinnosť. Rozhodujúcim faktorom, ktorý mal negatívny vplyv na plynulosť konania v trestnej veci sťažovateľa, má byť nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených práv postupom okresného súdu v napadnutom trestnom konaní, keďže už jeho samotné trvanie takmer dva roky od podania obžaloby „je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné, ničím neospravedliteľné a nepochybne signalizuje, že v ňom nedošlo k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorými je odstránenie právne neistoty účastníkov konania.“.

5. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť [napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08] a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

6. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

9. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyvoditeľných z § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

10. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

11. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Podľa § 55 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prietahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prietahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

13. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej prijatí a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

14. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak a) zo strany súdu nedošlo k prietahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne, b) je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

15. Ústavný súd zastáva názor, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitného predpisu (Trestného poriadku).

16. Z ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh a predloženého súdneho spisu nevyplýva, že by sťažovateľ podal sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku na nadriadenom súde, ktorou by sa domáhal určenia primeranej lehoty na uskutočnenie požadovaného úkonu. V prípade, ak by okresný súd sťažnosti nevyhovел, bolo by jeho povinnosťou predložiť vec nadriadenému súdu, ktorý by o sťažnosti pre nečinnosť rozhodol v zmysle § 55 ods. 5 Trestného poriadku do piatich pracovných dní od prevzatia veci.

17. Sťažovateľ teda nevyužil právny prostriedok ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý mu osobitný predpis – Trestný poriadok účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnený. Navyše mu nič nebráni v tom, aby tento právny prostriedok ochrany svojich práv v súčasnom štádiu napadnutého konania využil. Zároveň v konaní pred ústavným súdom nijakým spôsobom neuvádzal, a teda ani následne nepreukázal, že by právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv alebo právom chránených záujmov, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

18. Niet preto žiadneho dôvodu, aby ústavný súd rezignoval na princíp subsidiarity a odchyľil sa od svojej konštantnej judikatúry.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti vidí aj v jej nedostatočnom odôvodnení. Ako z judikatúry ústavného súdu vyplýva, popri uvedení petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil, t. j. aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nedostatok odôvodnenia sťažnosti vyvoláva významné procesné dôsledky (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016). Argumentácia sťažovateľa je založená len na všeobecných tvrdeniach bez uvedenia konkrétnych skutočností umožňujúcich reálne posúdenie ich negatívneho materiálneho dopadu na osobu sťažovateľa a jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ nijako nekonkretizoval prípadné obdobia nečinnosti okresného súdu, nedefinoval, v čom mala spočívať alebo ako sa prejavila pomalosť napadnutého súdneho konania, jeho nehospodárnosť či neefektívnosť. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti spočíva len vo všeobecnej konštatácii porušenia práv sťažovateľa vzhľadom na celkovú dĺžku konania, ktorá však sama osebe nepredstavuje z hľadiska požadovanej ochrany ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nevyhnutné argumentačné minimum. Inak povedané, len poukazovanie na celkovú dĺžku napadnutého konania sťažovateľom bez uvedenia ďalších korelácií nie je spôsobilé relevantne (presvedčivo) osvedčiť tvrdenie sťažovateľa o výskyte zbytočných prietahov v postupe okresného súdu v rámci napadnutého trestného konania vedeného proti jeho osobe.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola ako neprípustná odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu